

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Evy Šonkové v právní věci žalobce: **P. H.**, zastoupený advokátem JUDr. Jakubem Hlínou, se sídlem Havlíčkova 1680/13, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 8. 2022, č. j. MZP/2021/560/1844, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2024, č. j. 9 A 98/2022 - 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek městského soudu

[1] Žalobce žádal o povolení výjimky podle § 43 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, pro změnu vodního režimu a terénní úpravy značného rozsahu v již uskutečněném záměru „*Obnova vodní nádrže v k. ú. X*“. Žalovaný (stejně jako prvostupňový správní orgán) rozhodl o nepovolení výjimky, žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil správní žalobou.

[2] Městský soud v Praze posoudil žalobní námitky chybějícího dialogu mezi žalobcem a Agenturou ochrany přírody a krajiny (Agentura, prvostupňový správní orgán), účelovost a šikanózní povahu postupu Agentury, a žalobcovo přesvědčení, že mu Agentura měla

výjimku udělit na základě závazného rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2020, č. j. MZP/2019/560/1308, a žalobu zamítl.

[3] Městský soud přitom vycházel z následující časové osy. Žalobce v roce 2011 obdržel od Agentury výjimku dle § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny k obnově rybníka, vytvoření 5 neprůtočných a 1 průtočné tůně, a k revitalizaci toku podél levého břehu rybníka. Agentura povolila v roce 2016 výjimku pro změnu záměru spočívající v obnově rybníka, vytvoření 3 neprůtočných a 3 průtočných tůní, a v revitalizaci toku vedeného podél pravého břehu rybníka. Žalobce poté dne 26. 3. 2019 požádal Agenturu opět o povolení výjimky k upravenému záměru v podobě obnovy rybníka, výstavby 3 manipulačních nádrží pod ním a obtokového koryta vedeného po pravém břehu rybníka. Agentura provedla kontrolu na místě stavby dne 3. 5. 2019, přičemž zjistila rozpory s projektovou dokumentací a s podmínkami udělené výjimky z roku 2016 (nevytvoření pobřežního pásma, prudké svahy břehů a nevhodné umístění výkopové zeminy, poškození přírodního biotopu vlhkých pcháčových luk ve II. zóně Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy) a upozornila na nedostatky ve vybudování pravobřežního vedení koryta vodního toku, stav bezpečnostního přelivu a napouštěcího objektu. Obdobná zjištění učinil také odbor životního prostředí městského úřadu Žďár nad Sázavou při kontrolní prohlídce dne 2. 6. 2020.

[4] Agentura neudělila žalobci výjimku rozhodnutím ze dne 7. 6. 2019, č. j. 00986/ZV/19, neboť šlo o odlišné dílo, než které bylo povoleno. Žalovaný k žalobcovu odvolání zrušil rozhodnutí Agentury (rozhodnutím ze dne 31. 3. 2020, č. j. MZP/2019/560/1308), a věc jí vrátil k novému projednání. Žalobce však dne 1. 7. 2020 podal novou žádost o povolení výjimky. Agentura dne 14. 7. 2020 zastavila (pro bezpředmětnost) řízení o výjimce, které dosud nebylo ukončeno po zrušení a vrácení věci žalovaným, a vedla řízení pouze o žádosti ze dne 1. 7. 2020. Agentura výjimku ani v tomto případě neudělila (prvostupňové rozhodnutí ze dne 13. 8. 2021, č. j. 00986/ZV/19) a žalovaný opětovné odvolání žalobce zamítl žalobou napadeným rozhodnutím.

[5] Městský soud nepřisvědčil žalobní námitce nevstřícného rozhodování žalovaného. Agentura a žalovaný nepostupovali vůči žalobci svévolně či šikanózně, pouze zohlednili, že žalobce od roku 2018 významným způsobem změnil původní parametry záměru. Správní orgány nemohly bez dalšího upřednostnit pouze zájem na zavodnění krajiny a vytvoření prostoru pro žalobcovo podnikání. Jejich úkolem bylo posoudit, zdali záměr odpovídá požadavkům ochrany přírody a krajiny v okamžiku jejich rozhodování, nikoli ve stavu vytvořeném případnou budoucí dohodou žalobce s Agenturou mimo pravidla povolovacího řízení.

[6] Soud nepovažoval za důvodnou ani námitku týkající se povinnosti Agentury rozhodnout podle závazného právního názoru žalovaného v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2020, č. j. MZP/2019/560/1308, bez ohledu na stávající podobu záměru. Důvodem pro nepovolení výjimky byly významné úpravy a odlišnosti oproti stavu v letech 2011 a 2016 zjištěné při kontrolní prohlídce dne 2. 6. 2020, a to zejména problematické svahování břehů, nedostatečnost pobřežního pásma, jiný tvar nádrže, parametry zůstatkového průtoku

pokračování

a nedokončený vodní tok pod rybníkem. Na tato nová zjištění již nebylo možné bez dalšího vztáhnout závěry rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2020.

[7] Soud upozornil, že žalovaný sice v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2020 uvedl převažující zájem na vybudování vodního díla s ohledem na zadržování vody v krajině, avšak současně doplnil, že „*nikoliv v každém případě a v jakékoliv podobě*“, čímž veřejný zájem na zadržení vody v krajině neshledal jako absolutní, ale podmíněný podobou vodního díla. Žalovaný navíc tento svůj úsudek učinil na podkladě materiálu „*Obnova vodní nádrže a výstavba tůň v k. ú. X (Posouzení vlivu záměru na zákonem chráněné zájmy ochrany přírody)*“ z července r. 2016, tj. před podstatnými změnami záměru z roku 2018. Soud zdůraznil, že závazný právní názor žalovaného tak poskytl Agentuře prostor k posouzení podoby záměru.

[8] Městský soud konstatoval, že bylo na žalobci, aby pro účely své nové žádosti doložil soulad skutečného stavu vodního díla s požadavky a zásadami ochrany přírody a krajiny. Žaloba neobsahovala žádná věcná tvrzení a doklady vypovídající o tom, že vybudování, resp. revitalizace vodní nádrže ve svém celku v nových terénních, provozních a technických parametrech, a to i dle projektové dokumentace z července 2020, je v souladu se zásadami Plánu péče o CHKO Žďárské vrchy garantujícího *v určitých metodických tezích a zásadách* veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny. Agentura v prvostupňovém rozhodnutí jasně označila, z jakých podkladů vycházela, popsala historický vývoj záměru a jeho současnou podobu, uvedla jeho zásah do II. zóny CHKO, jeho vliv na přírodní biotop a ekologickou stabilitu území. Vysvětlila dotčené zájmy ochrany přírody v CHKO Žďárské vrchy. V odůvodnění též popsala rozdíly mezi dříve schválenými verzemi záměru, neucelenost projektu horní nádrže (dokumentace z července 2020) a dolních manipulačních nádrží (dle projektu z prosince 2018). Zcela konkrétně na jednotlivostech uskutečněného záměru zdůvodnila, proč dle poslední předložené projektové dokumentace z července 2020 stavba neodpovídala Plánu péče o CHKO Žďárské vrchy. Uvedenou podobu a funkci díla dále poměřovala s případným přínosem záměru v podobě zadržování vody v krajině a tento přínos shledala nepodstatným. V rozhodnutí taktéž posoudila nepříznivý vliv již uskutečněného záměru na zachování předmětu ochrany.

[9] Soud uzavřel, že na nedůvodnosti žaloby nemohou nic změnit ani tvrzení uvedená na soudním jednání (pochybnosti o rozsahu pobřežního pásma, nezávažnost Plánu péče o CHKO Žďárské vrchy, zóny chráněného území aj.), žalobce je totiž neuplatnil včas v žalobě.

II. Důvody kasační stížnosti

[10] Žalobce (stěžovatel) podal kasační stížnost proti rozsudku městského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), a navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[11] Stěžovatel předně namítá nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu pro nedostatek důvodů. Soud se nijak nevypořádal s žalobní námitkou týkající se veřejného zájmu na obnově rybníka v podobě jeho schopnosti zadržovat vodu v krajině. Z rozsudku

není patrné, proč žalobce neobdržel výjimku k obnově vodní nádrže. Kromě toho městský soud zmínil dokumenty k soustavě Natura 2000, aniž by uvedl, o jaké dokumenty se jedná.

[12] Ve druhé kasační námitce stěžovatel poukazuje na to, že městský soud chybně posoudil soulad záměru s veřejným zájmem a s podklady, z nichž žalovaný vycházel. Revitalizace rybníka povede k lepšímu zadržování vody v krajině a zkvalitnění a ochlazení půdy. Zadržování vody v krajině je ve veřejném zájmu, jak ostatně žalovaný sám uvedl v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2020. Agentura přesto v prvostupňovém rozhodnutí účelově přijala přesně opačný závěr a přecenila přírodovědnou hodnotu daného území. Přínosy záměru převažují nad zájmem na ochraně přírody. Záměr kromě toho zvýší biodiverzitu v okolí vodní nádrže, protože je v souladu se zájmem ochrany přírody. Obnova rybníka nepřináší pro území žádné nepříznivé následky. Stěžovatel usiluje o obnovu rybníka, který již v minulosti na stejném místě byl. Všechny zákonné podmínky § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou splněny, Agentura byla povinna výjimku stěžovateli udělit (rozsudek ze dne 10. 1. 2007, č. j. 3 As 53/2005 - 94).

[13] Dle stěžovatele se nezakládá na pravdě závěr městského soudu o tom, že Agentura poměřovala funkci díla s vypočteným potenciálním přínosem záměru při zadržování vody v krajině. Agentura totiž ve své úvaze vycházela pouze z velikosti vodní plochy nádrže a jejího objemu. Retenční schopnost krajiny však nelze určit takto jednoduše, neboť jde o komplexní problematiku, k níž je zapotřebí použít i měřicí přístroje.

[14] Konečně stěžovatel upozorňuje na to, že soustava Natura 2000 nepředstavuje pro obnovu rybníka žádnou překážku. Podle Ústředního seznamu ochrany přírody se na rozhodném území nenachází žádné památné stromy, ptačí oblasti, evropsky významné lokality, smluvně chráněná území či smluvně chráněné památné stromy. Prioritní akční rámec pro soustavu Natura 2000 v ČR ve víceletém finančním rámci na období 2021 – 2027 na str. 100 stanoví jako jednu z klíčových hrozeb vysychání sladkovodních stanovišť a na str. 103 jako jedno z možných opatření revitalizaci rybníků a vodních nádrží. Překážkou obnovy rybníka není ani Plán péče o CHKO Žďárské vrchy, který má doporučující povahu (rozsudek ze dne 17. 2. 2012, č. j. 5 As 12/2011 - 167). Ačkoli se lze od Plánu péče odchýlit, není to v případě stěžovatele zapotřebí. Pobřežní pásmo tvoří při nejvyšší hladině rybníka 19,4 % z celkové vodní plochy hladiny dle projektové dokumentace, což odpovídá rozmezí pobřežního pásma v rozsahu 5 až 20 % dle Plánu péče. Městský soud jen převzal závěr žalovaného a vůbec se nezabýval konkrétní plochou pobřežního pásma. Stěžovatel uzavřel, že uskutečnění záměru nestojí v cestě ani vlhké pcháčové louky, neboť jsou nejrozšířenějším biotopem v CHKO Žďárské vrchy, nevyskytují se na nich žádné zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, a převážná část záměru se nachází ve III. zóně CHKO, která oproti II. zóně požívá menší stupeň ochrany.

III. Vyjádření žalovaného

[15] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout jako nedůvodnou. Zdůraznil, že to byl právě stěžovatel, kdo z vlastní vůle uvedl záměr do nepovolitelné podoby. Skutečnost, že záměr napomůže zadržení vody v krajině, je nutnou, nikoli však jedinou podmínkou. Zájem na obnově vodní nádrže sice převažoval v okamžiku vydání rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2021, č. j. MZP/2019/560/1308, ale nikoli v jakékoli její podobě. Vodoprávní úřad

pokračování

při prohlídce na místě dne 2. 6. 2020 zjistil, že stěžovatel nedodržel parametry schválené dokumentace k záměru. Časová osa případu dokládá, že Agentura vycházela stěžovateli vstříc, dokud to dovolily zájmy ochrany přírody. Stěžovatel přesto vybudoval dílo zcela odlišné od dříve udělených výjimek. Nelze povolit výjimku pro nádrž jakýchkoli parametrů.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, má požadované náležitosti a je projednatelná. Soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[17] Kasační stížnost **není** důvodná.

[18] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku městského soudu.

[19] Městský soud v bodě 33 napadeného rozsudku přehledně vymezil žalobní body. Stěžovatel namítal 1) chybějící dialog s žalovaným, účelovost a šikanózní povahu postupu Agentury a 2) splnění podmínek pro povolení výjimky. Soud se zabýval veřejným zájmem na obnově rybníka v rámci druhé žalobní námítky (zejména body 55, 56, 59 a 60), přičemž se ztotožnil s názorem žalovaného. Připustil, že žalovaný ke dni 31. 3. 2020 označil za převažující zájem na zadržení vody v krajině vybudováním vodního díla, ale současně dodal, že nikoli v každém případě a v jakékoli podobě; veřejný zájem na zadržení vody v krajině nepovažoval za absolutní, nýbrž podmíněný vhodnou podobou záměru. Soud zdůraznil, že žalovaný nepovolil výjimku, protože podoba záměru zjištěná dne 2. 6. 2020 (terénní úpravy břehů, nedostatečnost litorálního pásma, jiný tvar nádrže, parametry zůstatkového průtoku, a nedokončenost úprav) neodpovídala Plánu péče o CHKO Žďárské vrchy, který chrání veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny. Z napadeného rozsudku je tudíž zřejmé, proč stěžovatel neobdržel výjimku za účelem zlepšení zádrže vody v krajině.

[20] Neobstojí ani stěžovatelova námitka nedostatečného vymezení dokumentů k soustavě Natura 2000. Městský soud v bodě 48 napadeného rozsudku sice shrnul, že Agentura v prvostupňovém rozhodnutí vycházela mj. z dokumentů k soustavě Natura 2000. Jedná se však pouze o zdánlivou neurčitost. Z prvostupňového rozhodnutí, které žalovaný potvrdil, vyplývá, že Agentura kromě jiných dokumentů vycházela též z *mapování biotopů pro potřeby vytváření soustavy Natura 2000*. Právě na tento dokument městský soud poukazoval. Rozsudek městského soudu je přezkoumatelný. Kasační námitka proto není důvodná.

[21] Nejvyšší správní soud se následně zabýval námitkou nesprávného posouzení souladu záměru s veřejným zájmem a podklady pro vydání prvostupňového rozhodnutí ve smyslu § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stěžovatel vypočetl přínosy uskutečnění záměru ve stávající podobě (zvýšení zadržovací schopnosti krajiny, ochlazení půdy, zvýšení biologické rozmanitosti, obnova zaniklého rybníka) a měl za to, že splnil zákonné podmínky pro povolení výjimky. Kromě toho poukázal na rozhodnutí žalovaného ze dne

31. 3. 2020, č. j. MZP/2019/560/1308, jehož právní názor o povolení výjimky považoval za závazný v nynější věci.

[22] Kasační soud však předesílá, že řízení o kasační stížnosti není pokračováním řízení o žalobě, ale samostatným řízením o mimořádném opravném prostředku za procesní situace, ve které řízení před krajským soudem bylo již pravomocně skončeno. Nejvyšší správní soud přezkoumává pravomocný rozsudek a postup městského soudu, stěžovatel je proto povinen uvést konkrétní argumentaci zpochybňující závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu (viz např. rozsudek ze dne 29. 1. 2015, č. j. 8 Afs 25/2012 - 351, bod 140 a judikaturu tam citovanou, přiměřeně též rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58). Vyjma případů taxativně uvedených v § 109 odst. 4 s. ř. s. je soud uplatněnými důvody kasační stížnosti vázán. Proto obsah a kvalita kasační stížnosti v podstatě předurčují obsah rozhodnutí soudu. Kasační bod je způsobilý k projednání v té míře obecnosti, ve které byl formulován. Soud nemůže domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu a stal by se advokátem stěžovatele. Uplatní-li proto stěžovatel obecnou námitku, může se jí soud zabývat toliko v mezích její obecnosti (rozsudky ze dne 14. 8. 2019, č. j. 8 As 153/2019 - 39, nebo ze dne 13. 9. 2017, č. j. 7 As 208/2017 - 20, a rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, č. 2162/2011 Sb. NSS).

[23] Městský soud se ztotožnil s odůvodněním rozhodnutí žalovaného jako celku a jeho podstatné části shrnul v bodě 60 rozsudku (viz výťah v bodě 8 tohoto rozsudku). Stěžovatel měl v kasační stížnosti konkrétně polemizovat s těmito závěry soudu. To však učinil pouze ve vztahu k výpočtu schopnosti krajiny zadržovat vodu před uskutečněním záměru a po něm. Stěžovatelova zbývající obecná argumentace se tak do značné míry míjí s konkrétními důvody pro vydání napadeného rozsudku. S ohledem na výše uvedený účel kasačního přezkumu se Nejvyšší správní soud zabýval kasační námitkou v obecné rovině.

[24] Podle § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody platí, že *výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 16, § 16a odst. 1, § 16a odst. 2, § 17 odst. 2, § 26, § 29, § 34, § 35 odst. 2 a § 36 odst. 2 může orgán ochrany přírody povolit v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody anebo tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.*

[25] V posuzovaném případě se jednalo o povolení výjimky ze zákazu činností na území druhé zóny CHKO uvedených v § 26 odst. 3 písm. a) zákona o ochraně přírody a krajiny. Výjimku lze povolit, pokud záměr i) šetří jiný veřejný zájem převažující nad zájmem ochrany přírody, nebo ii) odpovídá zájmu ochrany přírody, nebo iii) významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Městský soud konstatoval, že veřejný zájem na zadržení vody v krajině není absolutní, ale podmíněný výslednou podobou vodního díla, a s odkazem na prvostupňové rozhodnutí Agentury uzavřel, že nepříznivé důsledky uskutečnění záměru převažují nad jeho přínosy.

[26] Nejvyšší správní soud nemá postupu městského soudu co vytknout. Zadržování vody v krajině je nepochybně ve veřejném zájmu, nejedná se však o zájem výlučný. V území se projevují také jiné zájmy (např. na ochraně krajinného rázu, půdy, ovzduší, fauny a flóry

pokračování

atd.), které nelze bez dalšího upozadit. Kolidující zájmy je nezbytné poměřit a upřednostnit ten, který v dané situaci převáží. Městský soud dal za pravdu Agentuře, která označila přínos záměru ke zlepšení schopnosti krajiny zadržovat vodu za nepodstatný a uvedla několik nepříznivých dopadů daného záměru do jiných chráněných hodnot, např. zničení biotopu vlhkých pcháčových luk, nesoulad obnovy rybníka se zásadami budování druhově pestrých vodních ploch vhodně zakomponovaných do krajiny, pokles druhové i biotopové pestrosti v lokalitě. Agentura vysvětlila, že *vybudováním nádrže (v navrhovaném rozsahu) by došlo ke zvýšení nahromadění vody v místě záměru, ale její zadržovací schopnost (1 000 m³ dle projektu) by byla obdobná jako v případě mokřadu v nivě toku s pozůstatkem původní hráze rybníka. Plocha zasažené nivy totiž byla cca 10 000 m² a byla by schopna pojmuti cca 10 cm sloupec vody (výsledný objem 1 000 m³) a plocha původního rybníku byla 780 m² o průměrné hloubce vody 0,5 m (výsledný objem 390 m³).* Ačkoli jde o přibližný výpočet, pro účely porovnání schopnosti krajiny zadržet vodu před uskutečněním záměru a po něm je dostačující. Ve stávajícím případě tak zjevně převážil zájem na ochraně výše popsáných hodnot nad zlepšením zadržování vody v krajině. Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že Agentura nepostupovala vůči stěžovateli účelově či šikanózně; poměřila rozdílné zájmy a dospěla ke smysluplnému závěru, který mohl městský soud převzít.

[27] Kasační soud pro úplnost dodává, že zvýšení biodiverzity a obnova historického rybníka nenaplňují druhou (soulad se zájmem ochrany přírody) a třetí (nikoli významné ovlivnění zachování stavu předmětu ochrany) podmínku pro povolení výjimky dle § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny. Stěžovatel nijak nedoložil zvýšení biodiverzity, které by odpovídalo zájmu ochrany přírody podle druhé zákonné podmínky. Agentura naproti tomu v prvostupňovém rozhodnutí konkrétně uvedla, že kaskáda vodních nádrží by měla malý prostor pro oživení vegetace, na níž závisí obojživelníci a vodní bezobratlí, a na toku by kamenný skluz tvořil migrační bariéru pro ryby a jiné vodní živočichy, což by způsobilo pokles druhové i biotopové pestrosti lokality. Třetí zákonnou podmínku v podobě nikoli významného ovlivnění zachování stavu předmětu ochrany nelze splnit pouze tím, že stěžovatel obnovil rybník, který se na daném území nacházel v minulosti. Podstatný je především způsob obnovy rybníka, neboť se právě od něj odvíjí míra, s jakou záměr ovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území. Jak soud uvedl výše - obnova rybníka dle dokumentace z července 2020 významně ovlivnila předmět ochrany, neboť podstatně zasáhla do vlhkých pcháčových luk, krajinného rázu a biodiverzity.

[28] Kasační soud se neztotožnil ani s namítanou závazností právního názoru (povolit výjimku za současného stanovení podmínek nezbytných pro ochranu přírody a krajiny) obsaženého v rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 3. 2020, č. j. MZP/2019/560/1308, rovněž pro stávající řízení. Žalovaný tímto rozhodnutím totiž zrušil rozhodnutí Agentury o dřívější žádosti stěžovatele ze dne 26. 3. 2019 o povolení výjimky. Přitom své hodnocení založil na dokumentu „*Obnova vodní nádrže a výstavba tůň v k. ú. X (Posouzení vlivu záměru na zákonem chráněné zájmy ochrany přírody)*“ z července roku 2016. Právě na základě tohoto dokumentu přijal závěr o přecenění přírodovědecké hodnoty předmětného území a nedocení hodnoty budoucího plánovaného stavu, a rozhodl, že zadržení vody v krajině je ve veřejném zájmu. Soud zdůrazňuje, že správní orgán rozhoduje dle skutkového stavu ke dni vydání rozhodnutí (rozsudek ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011 - 79, bod 27). Skutkový stav se však v novém řízení o žádosti ze dne 26. 3. 2019 v důsledku zjištění

při kontrole provedené dne 2. 6. 2020 změnil do takové míry, že Agentura zastavila řízení o povolení výjimky zahájené žádostí ze dne 26. 3. 2019 (usnesením ze dne 14. 7. 2020, č. j. 00986/ZV/19) a nadále již vedla jen řízení o povolení výjimky zahájené novou žádostí stěžovatele ze dne 1. 7. 2020. Podstatná změna skutkového stavu spočívala v předložení projektové dokumentace skutečného provedení stavby horní nádrže, z níž vyplynulo, že na rozdíl od dřívější dokumentace k záměru měla nádrž rozdílnou plochu, objem a tvar, výšku hráze, objekty bezpečnostního přelivu, nátokové šachty i požeráku. Nová dokumentace vypustila tři manipulační nádrže pod hlavní nádrží a vodní tok pod horní nádrží vedla jinou trasou, v místě manipulační nádrže č. 3. S ohledem na takto zásadní skutkové odlišnosti nebyla Agentura v řízení o žádosti o povolení výjimky ze dne 1. 7. 2020 zcela logicky vázána právním názorem, který žalovaný vyslovil za jiných okolností, a musela při posouzení podmínek pro povolení výjimky zohlednit zjištěné novoty.

[29] Nejvyšší správní soud shrnuje, že městský soud odkázal na odůvodnění (prvostupňového) rozhodnutí Agentury, která porovnávala rozhodné zájmy v dané lokalitě podle § 43 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny a označila záměr za nevyhovující. Stěžovatel nebrojil proti konkrétním důvodům uvedeným v rozsudku (s výjimkou výpočtu zadržovací schopnosti krajiny před uskutečněním záměru a po něm); kasační soud tedy obecně přezkoumal způsob poměření rozhodných hodnot a neshledal v něm žádné zjevné pochybení. Uskutečnění záměru by sice možná napomohlo zadržování vody v krajině, avšak rozdíl oproti původnímu stavu by nebyl zásadní, a navíc by záměr nepříznivě zasáhl do jiných chráněných hodnot (krajinný ráz, vlhké pcháčové louky, druhová a biotopová pestrost). V tomto případě by povolení výjimky bylo nepřiměřené, neboť by povýšilo zájem stěžovatele na uskutečnění záměru nad všechny ostatní důležité zájmy v území. Agentura nebyla povinna povolit výjimku na základě dřívějšího právního názoru žalovaného, ten se totiž týkal skutkově odlišné věci. Kasační námitka proto není důvodná.

[30] Konečně stěžovatel namítal, že povolení výjimky nestojí v cestě soustava Natura 2000, Plán péče o CHKO Žďárské vrchy, ani přítomnost vlhkých pcháčových luk v dané lokalitě.

[31] Nejvyšší správní soud upozorňuje, že stěžovatel v žalobě namítal chybějící dialog s Agenturou, účelovost a šikanózní povahu jejího postupu, a byl přesvědčen, že splnil podmínky pro povolení výjimky. Konkrétní námitky týkající se rozsahu litorálního pásma, závaznosti Plánu péče o CHKO Žďárské vrchy, umístění záměru do zón chráněného území uplatnil poprvé až na jednání před městským soudem, avšak již po uplynutí lhůty pro podání žaloby (stěžovatel obdržel rozhodnutí žalovaného dne 9. 9. 2022, dvouměsíční lhůta pro podání žaloby uplynula dne 9. 11. 2022, jednání před soudem proběhlo dne 10. 4. 2024). Rozšíření žaloby o nové důvody bylo tudíž opožděné podle § 71 odst. 2 poslední věta s. ř. s., a městský soud je věcně neposoudil (viz bod 62 rozsudku). Stěžovatel zmínil soulad záměru s Prioritním akčním rámcem pro soustavu Natura 2000 a s Ústředním seznamem ochrany přírody poprvé až v kasační stížnosti (body 54 a 55). Stěžovatel přitom neuvedl žádný důvod, který by mu bránil ve včasném vznesení konkrétních námitek před městským soudem. Kasační námitka je proto nepřípustná dle § 104 odst. 4 s. ř. s. a Nejvyšší správní soud se jí dále nezabýval.

pokračování

V. Závěr a náklady řízení

[32] Nejvyšší správní soud neshledal námitky stěžovatele důvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[33] O náhradě nákladů řízení rozhodl kasační soud v souladu s § 60 odst. 1 a 5 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalovanému v souvislosti s tímto řízením nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Soud mu tedy náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2024

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu